

ÇAMARDI İLÇESİNİN (NİĞDE) TURİZM KAYNAKLARI ÇERÇEVESİNDE CİTTASLOW POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF CİTTASLOW POTENTIAL IN THE FRAMEWORK OF TOURISM
RESOURCES OF ÇAMARDI DISTRICT (NIGDE)

Elif KAHYA¹

Özet

Küreselleşme, tüm dünyada ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasi alanlarda güçlü değişimler ortaya çıkarmıştır. Birçok olumlu yönü olan bu uluslararası bütünleşme sürecinin olumsuz yönleri de bir o kadar fazladır. Kentler, bu olumsuzluklardan en fazla etkilenen alanlardır. Sanayileşme, hızlı nüfus artışı, çarpık kentleşme, trafik stresi, doğal ve kültürel mirasın yok edilmesi gibi sorunlar son yıllarda bazı tepkisel hareketler ortaya çıkarmıştır. Bu hareketlerden bir tanesi de hızlı yaşam tarzının getirdiği olumsuz etkilere karşı İtalya’da ortaya çıkan Cittaslow (Sakin Şehir)’dur. Cittaslow hareketi, sürdürülebilir yerel kalkınma hedefi ile kent sakinlerinin yaşam kalitesini artırmaya odaklanan alternatif bir kentsel gelişim düşüncesiyle yayılmaya başlamıştır. Sakin şehirler, sahip oldukları doğal ortam özellikleri nedeniyle önemli çekim merkezleri konumundadır. Turistik çekicilikler turizm faaliyetlerine katılanların sayısını her geçen gün artırmaktadır. Küreselleşmenin turizm kaynakları üzerindeki olumsuz etkileri, bu kaynakların gün geçtikçe yok olmasına neden olmaktadır. Cittaslow hareketi, bu kaynakların sürdürülebilir özelliğine dikkat çekmektedir. Niğde iline bağlı Çamardı ilçesi, sahip olduğu

Abstract

Globalization has brought about powerful changes in economic, social, cultural and political fields all over the world. This international integration process, which has many positive aspects, has just as many negative aspects. Cities are the areas most affected by these negativities. Problems such as industrialization, rapid population growth, unplanned urbanization, traffic stress, and destruction of natural and cultural heritage have led to some reactive movements in recent years. One of these movements is Cittaslow (Calm City), which emerged in Italy against the negative effects of the fast lifestyle. The Cittaslow movement began to spread with the idea of an alternative urban development focused on improving the quality of life of the city residents with the goal of sustainable local development. Calm cities are important centers of attraction due to their natural environment characteristics. Touristic attractions increase the number of people participating in tourism activities day by day. The negative effects of globalization on tourism resources cause these resources to disappear day by day. The Cittaslow movement draws attention to the sustainability of these resources. Çamardı district of Niğde

¹ Arş Gör., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, elifkahya@ohu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4990-9816

doğal ortam özellikleri ve turizm kaynakları ile sakin Şehir hareketine katılabilecek zelliktedir. Bu alışmada, amardı ilçesinin sahip olduğu doğal ve beşeri turizm kaynakları grsel malzemelerle sunulmuŐ; ilçenin Sakin Şehir olma potansiyeli srdrlebilirlik gz ardı edilmeden irdelenmiŐtir.

Anahtar Kelimeler: amardı, cittaslow hareketi, turizm kaynakları, srdrlebilirlik

province is able to participate in the calm city movement with its natural environment features and tourism resources. In this study, natural and human tourism resources of amardı district are presented with visual materials; The potential of the district to be a quiet city has been examined without ignoring sustainability.

Keywords: amardı, the cittaslow movement, tourism resources, sustainability

Giriş

Cittaslow hareketi, 1999 yılında İtalya'nın Toskana bölgesinde şaraplarıyla ünlü Greve in Chianti de ortaya çıkmıştır. Greve in Chianti'nin eski belediye başkanı Paulu Saturnini Cittaslow hareketinin temellerini atan kişidir.

Cittaslow, İtalyanca “citta” (şehir) ve İngilizce “slow” (yavaş) kelimelerinin birleşimiyle oluşmuştur.² Bu noktada şehir kelimesinin İtalyanca oluşu hareketin ortaya çıktığı yeri, yani İtalya'yı; yavaş kelimesinin İngilizce oluşu ise artık küresel bir dil olması nedeniyle dünyanın geri kalan kısmını temsil etmektedir (Karakas Özur, 2016: 158).

Cittaslow hareketi, 1986 yılında Roma'nın merkezinde açılan Mcdonalds'a tepki olarak ortaya çıkan “yavaş yemek” hareketinden ilham almıştır. Bir halk hareketi olan “yavaş yemek” kısa sürede karşılık bulmuş ve çok geçmeden “hızlı yemek” karşısında dünyaya yayılmıştır. Hareketin yemek tarzından yemek türlerine, yerel üretim ve özel tariflere kadar yaygınlaşan geniş bir içeriği vardır (Mayer ve Konox, 2010: 1555). “Yavaş Yemek” hareketi böylelikle “Yavaş Hareketi” nin de temelini oluşturmuş, bu hareket ise sonrasında her alana uyarlanmaya başlanmıştır. Yavaş turizm, yavaş moda, yavaş medya gibi kavramlar ortaya çıkmıştır.

“Yavaş şehir”, “Yavaş Yemek” hareketinin uzantısı olarak ortaya çıkan kavramlardan biridir. Bir “Kentler Birliği” projesi olan yavaş şehir hareketi, şehirsiz doku, yerleşmenin sakinleri ve yaşam tarzı üzerinde küreselleşmenin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca yerel özelliklerin sürdürülebilirliği bu hareketin odak noktalarından biridir (Mayer ve Konox, 2006: 5-6). Bu birliğe katılan kasaba ve şehirlerin ortak özelliği, yerel kimlik ve özelliklerini koruyarak dünya sahnesinde yer almak istemeleri ve küreselleşme sonucu ortaya çıkan tek tip mekânlardan biri olmak istememeleridir (Yüksel Özmen vd., 2016: 11). Bu girişim, sakin şehirlerin oluşmasını teşvik etmek için bazı standartlar ve eylem planları ortaya koyarken; sakin şehir olmaya aday kentler ise bunları hayata geçirmeye çalışmaya devam etmektedir.

²<https://www.cittaslow.org/> (Erişim Tarihi: 01.03.2022)

Chianti, Orvieto, Bra ve Positano kentlerinin belediye başkanları ve Yavaş yemek hareketinin kurucusu Carlo Petrini tarafından imzalanan sözleşmeyle Yavaş şehir hareketi, 15 Ekim 1999 tarihinde İtalya'nın Orvieto şehrinde resmen kurulmuştur. Birliğin logosu turuncu renkli bir salyangozdur. Yavaşlığın ve kalıcılığın simgesi olması nedeniyle kullanılan salyangoz simgesi aynı zamanda “Slowfood/Yavaş Yemek” hareketinin de simgesidir. Bu simge ile vurgulanan anlam, yavaş ve ama nitelikli bir ilerlemedir. Salyangoz kabuğu üzerinde yer alan şehirsal doku, geçmişi ve günümüzü sembolize etmektedir (Karakaş Özür, 2016: 160). Salyangozun sırtında bulunan saat kulesi ise geçmişten gelen miras ya da işaretler olarak değerlendirilebilir. Bu şekilde Cittaslow'un geçmişe dair bir kimlik taşıdığı mesajı verilmek istenmiştir (Şahin, 2017: 11). Salyangozun yaradılışı gereği kendi evini sırtında taşıması ve logoda sırtına kondurulan çeşitli yapıların bulunması, Cittaslow unvanı taşıyan kentleri tatil yeri olarak seçen konukların kendilerini evlerinde hissedecekleri ve konakladıkları yerlerde kendi evlerindeki gibi huzurlu ve sakin zaman geçireceklerini ifade etmektedir. Slowfood hareketinin kurucusu olan Carlo Petrini, Cittaslow unvanına sahip kentler için: “Bu şehirler huzurlu ve sağlıklı yaşam alanları gibidir” ifadesini kullanmıştır (Ionel, 2012: 3). Yavaş şehirlerde geniş yeşil alanlar, ağır sanayiden yoksunluk ve geri dönüşüm hareketlerinin ön planda tutulması bu ifadeyi desteklemektedir.

Şekil 1. Sakin Şehir Hareketinin Logosu

Bir yerleşmenin yavaş şehir kapsamında yer alması için nüfusunun 50.000'i geçmemesi gerekmektedir. Tarihi, Kültürel ve doğal mirasa sahip, küçük ama yaşam kalitesi yüksek kentler, Cittaslow (sakin şehir) hareketine aday kentler olabilmektedirler. Organik tarımın desteklenmesi, yöresel gelenek ve göreneklerin korunması, ürünlerin pazarlanması, şehirsal ve bölgesel kalkınmanın yürütülmesi

gibi pek çok çalışma, Cittaslow markasına sahip olabilmek için gereklidir (Atalan ve Süyük Makaklı, 2016: 548-549). Yavaş şehir kavramı çarpık yapılaşmaya, küreselleşme ve kâr elde etmek için şehrin bütün değerlerinin hiçe sayılmasına, hızlı ve modern yaşam adına bireyin kendi gelenek, göreneklerinden ve toplumun diğer bireylerinden giderek uzaklaşmasına karşıdır (Coşar, 2013: 17). Dolayısıyla yavaş şehir hareketi küreselleşme karşıtı bir hareket olarak nitelendirilebilir. Küreselleşmenin pek çok olumlu yönü bulunmakla beraber, çarpık kentleşme, doğal ve kültürel mirasın yok edilerek şehirlerin nüfusunun arttırılması kapitalizmin bir sonucudur. Yavaş şehir hareketi ise tüm bunlara karşı ortaya çıkmıştır.

Yavaş şehir hareketi, kent sakinlerinin ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini arttırmak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeydeki ağların deneyim ve çalışmalarından yararlanmayı amaçlamaktadır (Atalan ve Süyük Makaklı, 2016: 5549). Bu birliğe üye olan yerleşmelerde çevreye ve insana zararlı olmayan temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilmektedir (Coşar, 2013: 17). Bu bağlamda Cittaslow hareketinin, yerli halkın yaşam kalitesini arttırmanın yanı sıra, şehre gelen ziyaretçilere fayda sağlamayı da amaçladığı söylenebilir.

Nisan 2022 itibariyle güncellenen listede dünyadaki 32 ülkede ve bölgesel alanlarda Cittaslow unvanı almaya hak kazanan şehirlerin sayısı 282'e yükselmiştir. Dünyada en fazla Cittaslow'a sahip ülke 86 kent ile bu hareketin başladığı İtalya'dır. Türkiye, 2009 yılında Seferihisar (İzmir) ile Cittaslow ağına dâhil olmuştur. Ülkemiz, Polonya (35 kent) ve Almanya'dan (23 kent) sonra 21 yerleşmesiyle Uluslararası Cittaslow Ağı tarafından tescillenmiş dördüncü ülkedir (Tablo 1).

Tablo 1. Türkiye'de Cittaslow (Yavaş Şehir) Unvanına Sahip Yerleşmeler, 2022

<i>Cittaslow Yerleşmesi</i>	<i>İl</i>	<i>Cittaslow Yerleşmesi</i>	<i>İl</i>
1 Ahlat	Bitlis	12 Şavşat	Artvin
2 Akkaya	Muğla	13 Seferihisar	İzmir
3 Eğirdir	Isparta	14 Uzundere	Erzurum
4 Gerze	Sinop	15 Vize	Kırklareli
5 Gökçeada	Çanakkale	16 Yalvaç	Isparta
6 Göynük	Bolu	17 Yenipazar	Aydın

7	Güdül	Ankara	18	Kemaliye	Erzincan
8	Halfeti	Şanlıurfa	19	Foça	İzmir
9	Köyceğiz	Muğla	20	Arapgir	Malatya
10	Mudurnu	Bolu	21	İznik	Bursa
11	Perşembe	Ordu			

Cittaslow (Yavaş Şehir) Üyelik Kriterleri

Gün geçtikçe yeni üyelerin eklenmesiyle uluslararası bir ağ oluşturan Cittaslow'a üyelik için yerleşmelerin gerekli kriterleri sağlaması gerekmektedir. Bu kriterler, çevre, altyapı, sosyal ve ekonomik faaliyetlere yönelik uygulamaları içeren 7 ana başlık ve onların altında detaylandırılmış 72 maddeden oluşmaktadır. Üye olmak isteyen kentlerin bu kriterlerin en az %50'sini yerine getirmesi gerekmektedir.³Söz konusu kriterler ve bu kriterlerin içerdiği konular şu şekildedir:

Tablo 2. Cittaslow üyelik kriterleri ve bu kriterlerin içeriği

Çevre politikaları	Hava, su, toprak temizliği, katı atık ve çevre kirliliği problemine çözüm, trafik gürültüsü ve ışık kirliliğinin azaltılması, belediyenin ticari tabela ve trafik işaretlerine yönelik planlar düzenlemesi, biyoçeşitliliğin korunması, kentin kanalizasyon sistemi için atık su tesislerinin bulunması ve enerji tüketimi vb. konuları içermektedir.
Altyapı politikaları	Güvenli ulaşım ve trafik düzenlemeleri, özellikle okullar ve kamu binaları çevrelerine bisiklet yolları ve bisiklet park yerleri yapılması, tarihi ve kültürel değeri olan bölgelerin geliştirilerek dikkat çekici hale getirilmesi, engellilere yönelik uygulamaların artırılması, çevre dostu ulaşım alternatiflerinin yaygınlaştırılması ve kolaylaştırılması, ulaşılabilirlik vb. konuları içermektedir.
Kentsel yaşam kalitesi politikaları	Kentsel değerlerin korunması ve iyileştirilmesi, Kentsel planlama yapılması, yeşil alanların artırılması, vatandaşlara ve turistlere interaktif hizmetlerin geliştirilmesi, sosyal altyapının desteklenmesi, "Telework" (evden çalışma) tanıtımı ve teşviki yapılması, özellikle gürültülü bölgelerde gürültü kirliliğinin kontrol ve azaltılmasına yönelik

³ <https://www.cittaslow.org/> (Erişim Tarihi: 05.03.2022)

	uygulamalar, biyomimarlık tanıtımı yapılması ve gerekli personelin eğitiminin sağlanması vb. konuları içermektedir.
Tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar	Esnaf ve sanatkârların ürünlerinin korunması, yerel ve geleneksel iş tekniklerinin iş teknikleri ve el yapımı markaların yaygınlaştırılması, organik yerel ürünlerin teşvik edilmesi, yemek sektöründe tat eğitimi verilmesi, GDO kullanımının yasaklanması, kırsal nüfusun hizmetlere ulaşımının kolaylaştırılması, ekolojik bölgelerin değerinin artırılması vb. konuları içermektedir.
Misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar	Yöre halkı ve esnafa Cittaslow hakkında eğitim vermek, farkındalığı artırmak, yerel yönetim ve derneklerin aktif çalışması, yavaş şehir ve yavaş yemek etkinlikleri düzenlemeye yönelik programlar yapılması, “yavaşlık” teması kapsamında eğitim amaçlı park, bahçe, kitaplık düzenlenmesi, gezi planlaması yapılması, broşür ve web sayfası tasarımları vb. konuları içermektedir.
Sosyal Uyum	Azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar, Farklı kültürlerin entegrasyonu, dengeli dağılımın sağlanması, çocuk bakımının desteklenmesi, genç neslin istihdamı vb. konuları içermektedir.
Ortaklıklar	Slowfood veya diğer kurumlar ile iş birliği yaparak doğal ve geleneksel yiyecekleri desteklemek, çeşitli ortak aktiviteler yapmak ve kampanyalar düzenlemek, eşleştirme projeleri vb. konuları içermektedir.

Dinamik bir süreç olan kalkınma, bir ülkenin sosyal ve ekonomik yapısındaki değişme ve gelişme kadar tarihsel geçmişi ve kültürel değerlerinden de etkilenir. Bu bakımdan şehirlere yönelik ekonomik kalkınma modelleri oluşumunda bu değerlerin dikkate alınması gerekir. Doğal ve kültürel mirasın korunarak yönetilmesi, kentin sahip olduğu potansiyelin verimli ve ekonomik bir gelişme modeli olarak kullanılmasında önemlidir (Atalan ve Süyük Makaklı, 2016: 556). Bu bağlamda “yavaş şehir” hareketi, bir değer yaratım süreci olarak da görülebilir. Yavaş şehir kriterlerini karşılayan şehirlerin hem ulusal hem de uluslararası bağlamda değeri artmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma betimsel ve nitel analize göre desenlenmiştir. Bu doğrultuda, çalışma için seçilen başat çözümlene tekniği doküman analizidir. Bu yöntemle elde edilen bulgular ise saha araştırmasıyla desteklenmiştir. Bir araştırmanın başlatılması için sebep olan tetikleyici fikirler, bir diğer deyişle problemler genellikle araştırmacının okuduğu literatürden ortaya çıkar. Bir alanda yayınlanmış bilimsel araştırmaların sonuçlarını, raporlarını ve ilgili makaleleri okurken araştırmacının zihninde araştırılması gereken farklı problemler tespit edilebilir. Ayrıca incelenen araştırma konusunda o güne kadar eksik kalmış ve göz ardı edilmiş farklı alanlar tespit edilebilir. Burada literatürün araştırmacı üzerinde direkt olmayan etkisi söz konusudur (Güler vd., 2013: 66). Nitel araştırmalarda doküman incelemesi, belgeler, arşiv kayıtları ve çeşitli materyalin araştırma konusu veriyi toplama ve çözümlene işlemidir. Araştırma konusu ne tür belge incelenmesi gerektiğine yön verir. Doküman incelemesinde geçmişteki olguların yer aldığı yazı, resim, ses kayıtları, raporlar gibi arşiv belgeleri dikkate alındığı gibi araştırma süresince ortaya çıkan veya oluşturulan resim, rapor, tutanak gibi belgeler de işleme tabi tutulur. Belge incelemesinde önemli noktalardan birisi, araştırma konusuyla ilgili veriyi elde edebilecek tarzda tarama işlemi yapmak ve veri kaydı için bir sistem geliştirmektir (Gürbüz ve Şahin, 2014: 422-423). Araştırmada doküman analizi kullanılması, araştırmaya konu olan Niğde'nin Çamardı ilçesi ile ilgili bir çerçeve sunulmasına yardımcı olmuştur. Çamardı ilçesinin yavaş şehir olma potansiyeli ile ilgili bulguların değerlendirilmesinin ardından, saha araştırmasıyla çalışma desteklenmiştir.

Saha araştırması, ilk olarak antroplog ve sosyologlar tarafından kullanılmıştır. Sosyolog ve antroploglar ilkel kabileleri incelemek, oradaki insanların yaşam şekillerini anlamaya çalışmak amacıyla o insanları doğal ortamlarında incelemişlerdir. Çalışmalarını laboratuvarlarında değil de gerçek ortamda yaptıkları için araştırmalarını saha çalışması ya da doğal çalışma olarak adlandırmayı uygun görmüşlerdir (Uzuner, 1999: 175). Bu çalışmada da Çamardı'nın yavaş şehir olma potansiyeli üzerine sahada çalışmalar yapılmış ve bölge sakinlerinin düşünceleri değerlendirilmiştir.

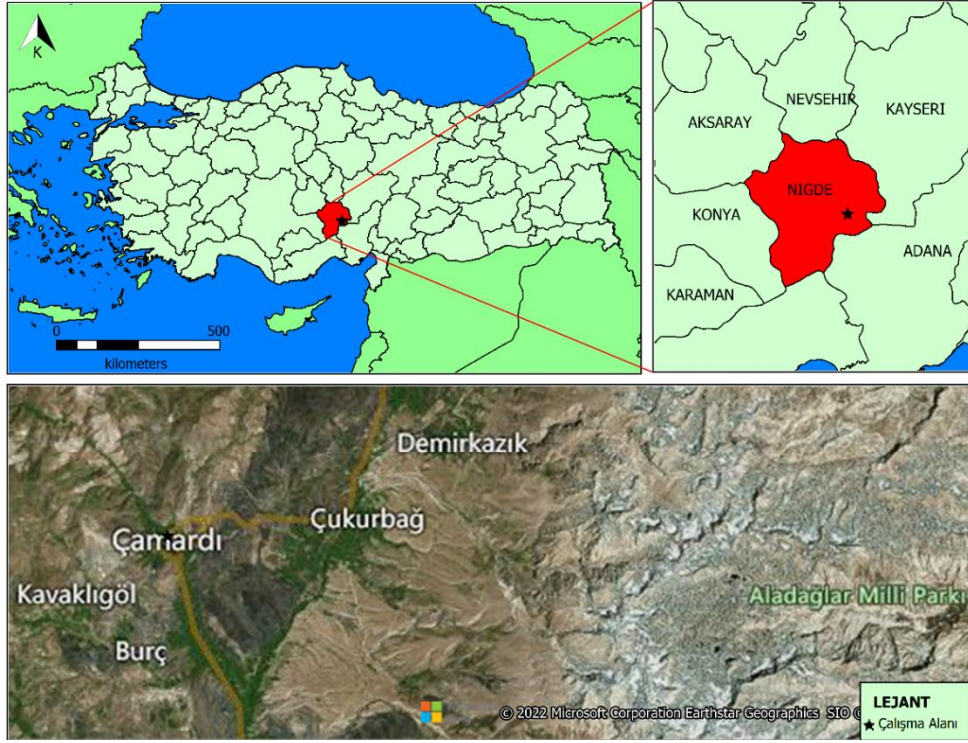
Saha araştırması çözümlenmelerinde sahada alınan notlar önemlidir. Saha notları, araştırmacının niteliksel araştırmada veri toplarken ve veriler hakkında görüş bildirirken, gördüklerinin, duyduklarının, deneyimlerinin ve düşüncelerinin yazılı ifadeleridir. Saha notları araştırmanın gerçekleştirildiği ortam için delil ve ipucudur. Özenli ve sistematik şekilde toplanması araştırmaya katkı sağlar (Uzuner, 1999: 181). Bu araştırmada da saha notlarının toplanmasında özenli ve sistematik bir çalışma metodu uygulanmıştır. Bu uygulama kapsamında hem bölge sakinleriyle görüşülmüş hem de bölgenin fotoğrafları çekilmiştir.

Bir niteliksel araştırmada geçerliği ve güvenilirliği sağlamada saha notları, görüşmeler, dokümanların yanı sıra en önemli teknikler ses ve görüntü kayıtlarının gerçekleştirilmesidir. Yapılan kayıtların ortamdaki kişilerle birlikte izlenmesi araştırmacının kendi yorumuyla o kişilerin yorumunu karşılaştırmasına olanak sağlamaktadır. Özellikle görüntü kayıtlarıyla insan beyninin kayıt ettikleri birleştirildiğinde kapsamlı veriler elde edilmektedir (Uzuner, 1999: 182). Bu çalışmada da nitel araştırmanın farklı metotları kullanılmış ve kapsamlı veriler elde edilmiştir.

Araştırma Sahasının Konumu ve Sınırları

Çamardı ilçesi, Niğde il merkezinin güneydoğusunda yer almaktadır (Şekil 2). Adana ve Kayseri illerine de sınırı bulunan ilçenin batısında Bor, güneybatısında Ulukışla ilçeleri yer alır. Toros Dağları'nın kuzey eteklerinde yer alan Çamardı İlçesi'nin en yüksek zirvesi, yakın zamana kadar Demirkazık Dağı (3757 m) olarak bilinse de 2008 yılında Harita Genel Müdürlüğü ve Türkiye Dağcılık Federasyonu'nun girişimiyle yapılan GPS ölçümlerinde en yüksek zirve Kızılkaya Dağı (3771 m) olarak tespit edilmiştir.⁴

⁴<https://web.archive.org/web/20130619162724/http://www.tdf.org.tr/news.asp?Action=Read&hid=2173> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)

Şekil 2. Çalışma Alanının Lokasyonu (Elif Kahya, 2022)

Çamardı İlçesinin Genel Coğrafi Özellikleri

Çamardı ilçesinin yüzölçümü 1800 km² olup, denizden yüksekliği 1672 m'dir. 1948 yılında ilçe olan Çamardı'nın 21 köyü vardır (Gabriel, 1962: 89). İl merkezine 69 km mesafede bulunan ilçe merkezi, Demirkazık Tepesi'nin eteklerinde dar bir vadide kurulmuştur. İlçe merkezi rakımı 1250 m'dir. Yüzey şekilleri oldukça engebeli ve dağlık olan ilçe arazisinin üçte biri yaylalardan oluşur (Çelik, 2014: 15). Elekgölü Köyü ve Emni boğazı dışında ormanlık alan bakımından fakirdir. Dağlık ve engebeli araziye rağmen bol verimli vadiler, ovalar ve yaylalar vardır (Gabriel, 1962: 89). İlçenin yayla bakımından zengin olması, küçükbaş hayvancılığın halkın temel geçim kaynağı olmasında en önemli faktördür (Eryaman, 2018: 9). Dağlık arazi ve karasal iklim bölgede tarımsal faaliyeti sınırlamıştır. İlçenin idari sınırları içinde yer alan Ecemiş Çayı kenarında bahçecilik ve buna bağlı olarak meyve yetiştiriciliği yaygındır. Meyvecilikte ön sırada yer alan meyveler, elma ve kirazdır. Bu bölgede iyi cins fasulye yetiştirilmektedir (Gabriel, 1962: 89). Çukurova Üniversitesinin yapmış olduğu bir araştırmada Türkiye'de en iyi kirazın Bademdere kasabasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kiraz çeşitlerinden "napolyon" ve "dalbastı" Çamardı bölgesinde ihracata yönelik olarak yetiştirilmektedir. Ayrıca

“dermasyon” adı verilen fasulye Demirkazık, Pınarbaşı, Bademdere, Elekgözü ve Yelatan’da önemli gelir kaynağıdır (Turhan, 2005: 11). Bölgede son yıllarda ön plana çıkan ekonomik faaliyetler arasında dondurma imalatı, tatlıcılık, arıcılık, balıkçılık tesisi işletme ve organik çilek üretimi yaygındır.

Dağlık alanların geniş yer kaplaması ve yükselti ilçenin bol yağış almasına ve sık bir akarsu ağının oluşmasına sebep olmuştur. Demirkazık ve Bademdere köyleri sınırlarından çıkarak, Adana barajına kadar dökülen Ecemiş Çayı ve Pınarbaşı suları ilçenin belli başlı akarsularıdır (Gabriel, 1962: 89). Ecemiş çayının bir bölümü, kaynağı Maden Boğazının bulunduğu mevkide yer alan Totari Çayının ise tamamı Bademdere kasabasının sınırları içinde yer almaktadır (Foto 1 ve 2). Açık havzalı bir akarsu olan Ecemiş Çayı, Aladağlar silsilesi olan sıradağların eteklerinden çıkan “Karapınar” olarak adlandırılan doğal kaynak suları tarafından oluşturulmuştur. Havzayı oluşturan hat, tektonik temelli Ecemiş koridoru olup Ecemiş Çayı bu koridora yerleşmiştir. Bu hat, aynı zamanda Kayseri ve Çukurova’yı bağlayan direk yoldur. Eski adı “Kavlakepe” olan “Bulduruş Geçidi” bu bölgede yer alır. Geçit, Akdeniz’i İç Anadolu’ya bağlayan tarihi Gülek Boğazı’nın en güçlü kolu olup Kayseri’ye de ulaşımı sağlayan Ecemiş Çayı yol rotasının devamı niteliğindedir (Aladağ ve Akkuş, 2002: 10; Yener, 1988: 19).

Foto 1 ve 2. Maden Boğazı ve Totari Çayı (Foto. Elif Kahya)

Aladağlar, Orta Torosların en yüksek bölümünü teşkil etmektedir. Büyük bir bölümü, Niğde İli Çamardı ilçesinde yükselen bu dağ silsilesi, Niğde, Kayseri ve Adana il sınırları içinde yer alır. Jeolojik yapısı iki bölümden oluştuğu için “Ak Aladağlar” ve “Kara Aladağlar” olmak üzere ikiye ayrılır. Bu iki bölge birbirinden

Demirkazık köyünün hemen kuzeyindeki Maden Boğazı ile ayrılır. Maden Boğazının başlangıcında Halilböğre deresi akar.

Aladağlar'ın yüksek kesimlerinden kaynağını alan sel rejimli akarsu ve dereler, birikinti koni ve yelpazeleri oluşturmuşlardır. Yine akarsu aşındırmaları sonucu Aladağlar'da büyük kanyon vadiler oluşmuştur. Bunlardan Cımbar Boğazı, derin ve dik bir kanyon özelliği gösterir (Aladağ ve Akkuş, 2002: 11). Cımbar Boğazı, halk arasında Kazıklı Ali Kanyonu olarak bilinmektedir (Foto 3).

Foto 3. Cımbar Boğazı (Foto. Elif Kahya)

Çamardı İlçesinin Tarihçesi

Tarihi ilk Tunç Çağı (M.Ö. 3000-2000) na değin uzanan Çamardı İlçesi'nde Demir Çağı (M.Ö. 1800-1200)'na ait izler görülmemekte, Niğde ili güneyine hâkim olan Geç-Hitit, Frig ve Perslerin bölgede de hüküm sürdükleri düşünülmektedir. Roma ve Bizans dönemlerinden sonra ilçenin Türklerle ilk teması Kutalmış oğlu Süleyman Şah zamanındadır.

Bölgede Tunç Çağı'ndan kalan en önemli izler madencilığe dairdir. Madencilik, Tunç Çağından günümüze değin aralıksız devam eden gelir kaynaklarından biridir. Demir, bakır, kurşun-çinko, civa gibi çok sayıda maden yatağı ilçe geneline yayılmış durumdadır. Göltepe- Çamardı, Celaller Köyü sınırlarında Eski Tunç Çağı izlerine erişilmektedir. Celaller Köyü civarı Türkiye'de yeraltı kalay madencilğine ait en eski iki işletmenin de bulunduğu yerdir. Celaller Köyü'nün 1.5 km. kuzeybatısında yer alan Sarutuzla Mevkiindeki tepelerde ve Kestel Deliği olarak adlandırılan galeri kompleksinde yapılan sondaj çalışmaları, bölgede İlk Tunç Çağı ve Hellenistik dönemde yeraltı kalay madencilğinin yapıldığını ortaya çıkarmıştır. Ele geçen bulgular bölge tarihi açısından önemlidir. Tepe üzerindeki atölye ve ev

olarak kullanılan yeraltı yapıları, çok sayıda cevher zenginleştirme aletleri, kalay cüruf içerikli potalar bulunmuştur. Fincanlar, öğütme taşları, alet ve edevatlar, süs eşyaları, kaplar, mutfak eşyaları, maşrapalar, madenci kapları Göltepe ve Kestel kalay madeninin bulunduğu bölgede ele geçen diğer buluntulardır (Yener, 1988: 19; Gürer, 2009: 66). Kestel (Sarıtuzla) den sonra Anadolu’da kalay madenciliği konusunda en çok bilinen ikinci merkez, yine aynı sahada bulunan ve yerel halk tarafından Minedamı Mevkii olarak anılan sahadır (Kaptan, 1992: 18).

Malazgirt Zaferi’nden (1071) sonra, Kutalmış oğlu Süleyman Şah zamanında 1086-87’de Niğde geneli ve Çamardı ilçesi Anadolu Selçukluları’nın eline geçmiştir. İlçe, Selçuklular’dan sonra II. Kılıçaslan Dönemi, İlhanlılar, Eretna Beyliği ve Karamanoğulları Beyliği yönetimleri görmüştür (Gürer, 2009:405). Niğde’nin dolayısıyla Çamardı İlçesi’nin Osmanlı hâkimiyetine geçmesi, Fatih Sultan Mehmet döneminde 1470-71 yıllarında gerçekleşmiştir (Özkarıcı, 2014: 24-26). Çamardı ismi arşiv belgelerinde “Şamardı” olarak geçmektedir. Bu ismin konar-göçer Halep ve Şam Türkmenlerince; Şam’ın ardı ve Şam’dan sonraki yurt gibi kullanımları sonucu ortaya çıktığı düşünülebilir (Eryaman, 2018: 11). 1508 tarihli Mufassal Defter’de Niğde Kazasına bağlı bir “nahiye” olarak gözüken Çamardı İlçesi, bu statüsünü Osmanlı Devleti’nin sonuna kadar sürdürmüştür (Özkarıcı, 2014: 36; Ösen, 2008: 84). 1781 yılında Bereketli Madenin daha iyi işletilebilmesi için Çamardı kazası bu madene bağlanmıştır. Sonrasında “Bereketli Madeni”, “Çamardı Madeni” olarak da adlandırılmıştır. Bu adlandırmanın nedeni Maden Mahallesi ile Bereketli arasında organik bir bağ olduğundan dolayı değil Çamardı Madeni’nin diğer maden isimler kolayda ayırt edilmesine yöneliktir (Eryaman, 2018: 11). Tarihte “Şamardı”, “Maden” ve “Bereketli” isimleriyle anılan ilçenin günümüzdeki ismi Çamardı’nı almasındaki nedenin, yerleşim yerinin dağlık ve ormanlık bölgede kurulu olması olduğu rivayet edilmektedir.⁵1869 Konya Vilayeti Salnamelerinde Çamardı Mahallesi, Bereketli ve Maden Karyelerinden bahsedilmektedir. Çamardı, 1910 yılından 1947 yılına kadar bucak iken 11 Haziran 1947 tarihinde Bakanlar Kurulu kararı ile ilçe yapılmıştır (Gürer, 2009: 406).

Çamardı İlçesi’nde Turizmin Doğal Kaynakları

⁵ <https://nigde.ktb.gov.tr/TR-215004/camardi.html> (Erişim Tarihi: 02.06.2022)

Dağlık alanlar, su kaynakları, yaylalar, tarihi ve kültürel mekânlar/yapılar ile ilçenin zengin turizm potansiyeline sahip olduğu söylenebilir (Şekil 3).

Foto 4. Çamardı İlçesinden Bir Görünüm⁶

Birçok turizm türü bakımından cazibe merkezi olan bölgede Aladağlar Milli Parkı gerçek anlamda bir jeomorfolojik açık hava müzesidir. Vadilerle derin bir şekilde parçalanmış alanlar, yörenin belli başlı jeomorfolojik karakterini oluşturur. Bu durum özellikle tırmanma ve dağcılık faaliyetleri için önem arz eder (Niğde 2019 Çevre Durum Raporu: 52). Dağcılık, yürüyüş ve tırmanmalar için Torosların en uygun bölümü olan Aladağlarda tırmanışlar için en uygun yollar Çamardı İlçesindeki Demirkazık ve Çukurbağ köylerinden başlar. Hemen bu bölgede konaklamak için 85 yataklı modern bir dağ evi bulunmaktadır. Bölgede ayrıca kayak evi ile kamp alanı yer alır. Dağcılık ve kampçılık faaliyetlerinin yanı sıra yaban hayatı gözlem, foto safari, doğa yürüyüşü vb. aktiviteler içinde oldukça elverişli bir doğal ortama sahiptir. Dağ turizminin yanı sıra bölgede çok sayıda yaylanın yer alması burayı yayla turizmi için de çekim alanı haline getirmiştir. Ecemiş suyu kaynağının ilçe sınırlarından geçmesi Alabalık üretim tesislerinin ön planı çıkmasını sağlamıştır. Bu tesisler yerli halk ve yabancı turistler tarafından oldukça ilgi görmektedir.

Bölgede “yaylacılık kültürü” nün tarihi çok eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Bu antik dönem yaylalardan başlıcaları “Zekinin Damları”, “Gökhüseyin Damları”,

⁶ <https://www.camardi.bel.tr/fotograf-galerisi> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)

“Sarı Memedin Yurdu”, “Gıvacın Yurdu”, “Çukur Yayla”, “Meydan Yaylası” ve “Üçkapılı Yaylası” olarak adlandırılan yaylalardır. Bu yaylalar, kaynak suyu merkezli bir kurulumuna sahiptir (Eryaman, 2018: 9). Eskiden eşeklerle çıkılan yaylalarda insanların yaz başından güze kadar çadırlarda kaldığı, saha araştırmasından edinilen bilgiler arasındadır. Günümüzde hala bölgede geniş yaylalar olsa da yaylacılık kültürü neredeyse tamamen ortadan kalkmıştır.

Foto 5. Direk Gölü (Demirkazık Köyü, Çamardı)⁷

Turizmin Beşeri Kaynakları

İlçede geçmişin izleri bölgede yaşamını sürdürmüş çeşitli medeniyetlerden kalan kültürel kanıtlar vasıtasıyla sürülebilmektedir. Erken Tunç Çağı'nda bir madenci köyü olan Göltepe Höyüğü (tepeüstü yerleşme) bölgedeki en erken yerleşim izlerine sahip olmasıyla dikkat çeker. Eyertepe Höyüğü (M.Ö. 300-30), Mahmatlı Tümülüsü, Ciniviz Kalesi ise Helenistik döneme ait mekânsal kanıtlardır (Eryaman, 2018: 13). Bademdere Köyü Totari bölgesinde bulunan Ciniviz Kalesi, halk arasında “Gâvur Kalesi” olarak da bilinmektedir. Gürer (2009: 71), tarih sayfalarında yer bulan bir ayrıntı olarak Büyük İskender'in Bademdere yakınlarında ölen bir generali için gözyaşı döktüğünü belirtmiş, bölgede yer alan Ciniviz Kale'nin de bu süreçte yapılmış olabileceğini ifade etmiştir. Kale'de İskender'in resminin olduğu paralar bulunduğu belirtilmektedir. Eryaman (2018: 15), Ortaçağ döneminde bölgede etkili olan Danişmendlilerce de kullanıldığı düşünülen bu hisar

⁷ <http://www.camardi.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)

yapısının askeri ve ticari sevkiyatlarda garnizon kalesi olarak kullanılmış olabileceğini ifade etmiştir. Bu yapı, günümüze tahrip olarak gelmiştir. Bölgedeki diğer bir kale, Üçkapılı Köyü'nde Ortaçağ dönemi özelliklerine sahip Kaletaş Kalesi'dir.

Roma ve akabinde Bizans dönemi, Niğde ve çevresinde Hristiyanlığın yayılması ile ilgili çalışmaların yaygınlaştığı dönemdir. Bu çalışmalara bağlı olarak yeraltı şehirleri ile kaya oyma mekânlar yine bu dönemlerde ortaya çıkmıştır. Çamardı İlçesi'ndeki yeraltı şehirlerinden en bilinen örnek Kavlaktepe Yeraltı Şehridir. Kavlaktepe Köyünde yer alan Ören yeri niteliğindeki yeraltı şehri, 12. yy Bizans Dönemine aittir (Eryaman, 2018: 15). Kapadokya bölgesinde bulunan diğer yeraltı şehirleri gibi korunma ve barınma amacıyla yapılmıştır.

Roma ve Erken Bizans dönemlerine tarihlendirilen Deliklitaş Yerleşim alanı ve Nekropolü ilçenin tarihi kronolojisine büyük katkı sunmaktadır. Kavaklıgöl Köyü sınırları içindeki Gerdiz Nekropol alanı, Çukurbağ Köyü sınırları içinde "Canavar Deresi" bölgede Roma dönemine ait nekropol merkezlerine güzel birer örnektir. Canavar Deresi Nekropol alanının hemen üzerindeki eğimli arazide "Ziyaret Pınarı" olarak adlandırılan bir mimari yapı yer alır. Günümüzde defineciler tarafından tahrip edilmiş olup harabe haldedir. Su ile ilişkili kutsal bir mekân olabileceği düşünülen bu yapının Geç dönem Osmanlı yapısı olduğu tahmin edilmektedir. Canavar Deresi'nde olduğu gibi kaya oyma anıtsal mezar yapılarına sahip bir diğer tepe yerleşimi Üçkapılı Köyü, Kızılağıl Mevkii olarak bilinen bölgede yer alır. Roma dönemine ait kaya mezarları ve mimari cephe uygulamalarıyla dikkat çeken bu yerleşim alanında, Hristiyanlık ve İslam dönemlerine ait yazı ve semboller yer alır. Bu durum nekropol alanının farklı dönemlerde kullanıldığına işaret etmektedir (Eryaman, 2018: 13-15).

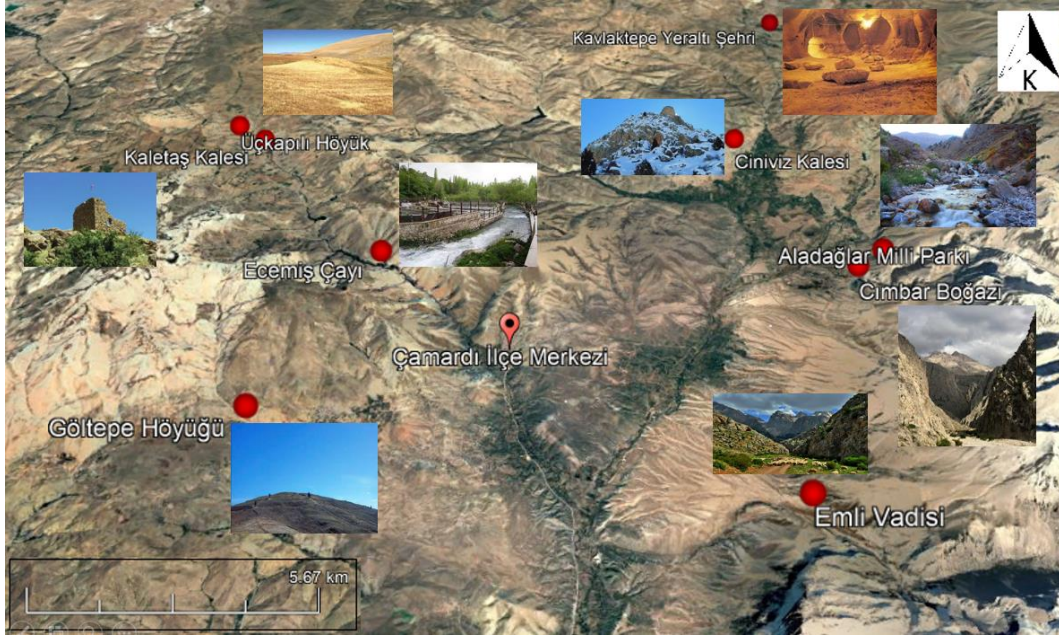
İlçede Roma Dönemine tarihlenen Çanakçı Höyüğü dışında Üçkapılı yaylasına dağılan ve Üçkapılı köyü sınırları dâhilinde tespit edilen Ayduşen ve Üçkapılı höyükleri yer alır. Bademdere Kasabası'nda Selçuklu Sultanı Alpaslan döneminde inşa edilen (inşa kitabesine göre 1241 H./ 1826 M.) Şah Toraman Türbesi (Akkız Türbesi) yer alır. Bir efsanede de bahsi geçen ve bölge halkının Akkız Türbesi ismini verdiği türbe ve yakın çevresinde Yörük mezarları yer almaktadır.

Günümüzde Türbe kaçak kazılar ve bakımsızlık nedeniyle harap halde olup yıkılmak üzeredir (Gürer, 2009: 330; Eryaman, 2018: 16-17).

Çamardı İlçesinde özellikle 1800'lü yıllardan itibaren iskân ve imar gelişiminde artış olmuştur. Çamardı Merkez'de 1800'lü yıllara tarihlenen Eski Cami ve Maden Cami, Bademdere Köyü'nde Boğaziçi Cami (1883), Kavlaktepe Köyü'nde Kavlaktepe Köyü Cami (1880), Üçkapılı Köyü'nde Üçkapılı Köyü Eski Cami (Şentürkler Cami) (1946) ilçenin ön plana çıkan tarihi camileridir. Çamardı Merkez'de yöre halkı tarafından Ermeni Kilisesi olarak da bilinen Maden (Çamardı) Kilisesi (1800'lü yılların başı), Sulucaova Köyü'nde Sulucaova Kilisesi, Kavlaktepe Cami ile birlikte inşa edildiği düşünülen Kavlaktepe Köyü Çeşmesi, Mamatlı Köyü ile Elekgözü Köyü arasında İkigöz Köprü yer alır. Günümüzde yıkılmaya yüz tutmuş olan İkigöz köprü 17. yüzyıl Osmanlı döneminde inşa edilmiştir.

Bereketli ve Maden Mahallelerinde, Üçkapılı Köyü'nün dağlarından çıkan kaynak sularının oluşturduğu derelerden yılın 12 ayı su akmaktadır. Bu sular, geçmiş dönemlerden günümüze bahçeciliğin gelişmesini sağlamıştır. Bölgeye madencilik faaliyetiyle uğraşmak üzere Karadeniz bölgesinden gelenler, fındık fidanlarını da getirerek bu bahçelere ekmişlerdir. Maden Mahallesi fındık ağaçlarının yoğun olarak görüldüğü alanlardandır (Eryaman, 2018: 27).

1864 sürgünüyle Kafkasya bölgelerinden, Osmanlı topraklarına gelen çerkezlerin önce Niğde merkeze oradan da Kocapınar, Orhaniye ve Sulucaova köylerine yerleştikleri bilinmektedir. Çerkez yemeği olarak bilinen Şipsi (Kaçamak) yemeği başta Kocapınar olmak üzere diğer iki köyde de bilinmektedir. Bu yemek ilçe yemek kültürüne ayrı bir zenginlik katmaktadır.

Şekil 3. Çamardı İlçesinin Turizm Kaynakları (Elif Kahya, 2022)

Çamardı İlçesinin Cittaslow Olma Potansiyeli

Çamardı ilçesi, uygun doğal çevre şartları, doğal güzellikleri ve kültürel birikimi ile avantajlı bir konumdadır. İlçenin doğal ortam yönünden en önemli avantajlarından birisi sınırları içerisinde Aladağlar Milli Parkı ve Demirkazık Yaban Hayatı Geliştirme Sahası bulunmasıdır. Aladağlar Milli Parkı orman açısından çok zengin olmamakla birlikte, Emli vadisindeki ormanı oluşturan hâkim türler göknar, ardıç, sedir ve karaçam türleridir. Aladağlar Milli Parkı, 730 rakımdan 3.756 rakıma kadar yaklaşık 3.000 m lik rakım farkına sahiptir. Buna bağlı olarak ortaya çıkan farklı yaşam ortamlarında yaşayan bitki ve hayvan türleri ile muazzam bir biyoçeşitliliğe sahiptir (Niğde 2019 Çevre Durum Raporu: 53). Aladağlar Milli Parkı, flora bakımından toplam 101 endemik takson ve tehlike altındaki 68 takson (66 endemik)a ev sahipliği yapmaktadır. Fauna bakımından ise 2 endemik kelebek türü, 2 iç su balığı, birer çift yaşamlı ve sürüngen türü ile nesli tehlike altında olan 14 kuş ve 5 memeli tür/alt tür yer almaktadır. Bu canlılar önemli doğa alanları kriterlerine uygundur (Karataş ve Sözen: 2008). Flora ve fauna bakımından oldukça zengin ilçede biyoçeşitlilik ve doğal dokunun büyük oranda korunması, temiz hava ve su kaynakları, trafik, ışık kirliliği ve atık probleminin olmaması sakin şehir olma noktasında önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Tablo 3. Çamardı İlçesinin Cittaslow Potansiyeli

Çevre politikaları	Çamardı ilçesinde biyoçeşitliliğin tespiti ve korunmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Temiz hava ve su kaynakları bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Trafik, ışık kirliliği ve atık problemi bulunmamaktadır. “Sıfır Atık Projesi” kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. İlçede arıtma tesisi yoktur ancak kanalizasyon sistemi bulunmaktadır.
Altyapı politikaları	İlçede bisiklet yolları ve bisiklet park yerleri bulunmamaktadır. Bu kriter, Cittaslow adaylığı durumunda kısa sürede sağlanabilir. Çevre dostu ulaşım alternatifleri yaygınlaştırılarak ulaşılabilirlik kolaylaştırılabilir.
Kentsel yaşam kalitesi politikaları	Cittaslow adaylığı durumunda, yerli halka ve turistlere interaktif hizmetler verilebilir, sosyal alt yapı desteklenebilir ve kentsel değerler korunarak iyileştirilebilir.
Tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar	Çamardı ilçesi ekolojik açıdan özgün ve hassas bir ortama sahiptir. Bu ortamın korunması için sürdürülebilirlik önemlidir. Uygun şartlar sağlanırsa organik ürünlerin kullanımı yaygınlaştırılabilir ve kırsal bölgede yaşayanların hizmetlere erişimi kolaylaştırılabilir. Mevcut şartlar cittaslow adaylığı durumunda daha da geliştirilebilir.
Misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar	Cittaslow hareketi konusunda yöre halkını bilinçlendirici, farkındalığı geliştirici çalışmalar yürütülebilir. Eğitim planlamalarında valilik ve üniversite iş birliği sağlanabilir.
Sosyal Uyum	Çamardı ilçesi zengin bir kültürel dokuya sahiptir. Bu, geçmişte bu yörede yaşayan farklı inanç ve kültürel yapıya sahip toplumların kültürel kanıtlardan izlenebilmektedir. Cittaslow adaylığı söz konusu olduğunda kültürel entegrasyonun sağlanması ve istihdam konularında daha hızlı gelişmeler yaşanması olasıdır.
Ortaklıklar	Doğal ve geleneksel yiyecekler bakımından zengin olan Çamardı ilçesinde, modern yetiştiricilik teknikleri kullanılarak, önemli miktarda özgün Niğde Elması yetiştiriciliği yapılmaktadır. Çamardı'nın bu meşhur “misket elması” Çamardılı dondurmacılar tarafından “elmalı

dondurma” üretiminde kullanılmaktadır. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi iş birliğiyle üniversitede üretilen mor patatesten “patatesli dondurma” üretimi gerçekleştirmiştir. Cittaslow adaylığı, kurumlar arası iş birliği ve destekler neticesinde bu özellik daha da geliştirilebilir.

Sonuç

Çamardı İlçesi, turizm faaliyetlerinde tercih edilen bölgelerden biridir. İlçede Aladağların varlığı ve diğer pek çok özellik nedeniyle turizmin çeşitli türleri görülmektedir. Dağ turizmi, kış turizmi, doğa turizmi (doğa yürüyüşü, izcilik, kuş gözlemciliği, foto safari faaliyetleri), spor turizmi (Türkiye Dağcılık Federasyonu Demirkazık Dağ Evi), tarih turizmi (Göltepe-Kestel Ören Yeri, Kavlaktepe Yeraltı Şehri), yayla turizmi, kamp turizmi, botanik turizmi, av turizmi (Demirkazık YHGS Yaban Keçisi) ilçede görülen turizm türleridir. Turizmde sürdürülebilirliği sağlama amacıyla planlama yapılması ve yerel halkın turistlerle iş birliği sağlaması önemlidir. İlçede planlı olarak yapılacak yatırımlar, kırsal yaşam ve yerel pazarı canlandıracaktır.

Çevre politikaları çerçevesinde biyoçeşitliliğin tespiti ve korunması, alt yapı politikaları çerçevesinde çevre dostu ulaşım alternatiflerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar çerçevesinde el yapımı markaların yaygınlaştırılması ve korunması, kırsal bölgelerde yaşayanların hizmetlere erişiminin kolaylaştırılması geliştirilmesi gereken yönler olarak tespit edilmiştir. Cittaslow adaylığı durumunda bu yönlerin geliştirilmesi daha hızlı bir şekilde sağlanacaktır. Tarihi ve dini eserler, tarihsel süreç içinde farklı din ve kültürden insanların bir arada yaşadığını göstermektedir. Bu konuda yapılacak çalışmaların yaygınlaştırılması için gerekli imkânlar ilçede mevcuttur. Misafirperverlik ve farkındalık çerçevesinde ilçeye gelen yerli ve yabancı turistlerin yerel halk tarafından karşılanması ile gerekli özelliklerin taşındığını göstermektedir. İlçeye has değerler ve yöresel ürünler dikkate alınarak festival ve turnuvalar düzenlenmesi, bu özelliklerin geliştirilmesi konusunda fayda sağlayacaktır. Özellikle Türkiye'nin hemen her yerinde ünlü olan “Çamardı dondurması” bu nokta da değerlendirilebilir.

Çamardı ilçesi, Cittaslow Birliği üyeliği için gerekli olan nüfusun 50.000'in altında olması gerekliliği kriterini sağlamaktadır. Diğer kriterlerden gerekli olan puanı alması için ilçedeki idareler, belediye, diğer kamu kurumları ve yerel halka büyük iş düşmektedir. Yapılacak çalışma ve düzenlemeler sonucunda gerekli puan fazlasıyla alınacaktır.

Cittaslow süreci ile birlikte ilçede turizm ve yerel kalkınmanın gelişimi olumlu yönden etkileneceği ön görülmektedir. Ancak nüfus artışı, kontrolsüz yapılaşma ve tarım alanlarının zarar görebilirliği tehlikesine karşı önlemler alınması önemlidir.

Ayrıca, biyoçeşitliliğin korunması, tarihi ve kültürel alanların tanıtılması, restorasyonu, kırsal kesimlerde üretilen ürünlerin sürdürülebilir dağıtımı gibi birçok konuda girişimlerde bulunulması gerekmektedir. Ekonomik açıdan süreklilik ve yerel kalkınmaya fayda sağlamak amacıyla turizm faaliyetleri ön plana çıkarılmalı ve çeşitli projelerle desteklenmelidir.

Extended Abstract

The Cittaslow movement was born as a reaction to the negativities in the changing and globalizing world. On the basis of this movement and the activities it brought with it, "slowness" was prioritized. The social movement, also known as the "Slow Movement", is based on slowing down the life that develops rapidly and often beyond our control and increasing the quality of life.

This study aims to evaluate the potential of Camardı district of Niğde province to become a cittaslow. Çamardı district is a center of attraction in terms of tourism due to its natural and human tourism resources. In the study, these sources are presented by documenting with maps and photographs. In addition, cittaslow membership criteria, the content of these criteria and the cittaslow potential of Çamardı district are included in the study in tabular form.

This study was designed according to descriptive and quantitative analysis. In line with the purpose of the research, literature review and document analysis were made, and the findings were supported by field research. The document analysis has helped to present a framework about the natural and human characteristics and historical past of Çamardı district. In the field research, while the findings about the potential of the district to become a slow city were revealed, the thoughts of the

residents of the region were also evaluated. The field research was carried out with a careful and systematic working system. Based on the idea that the local people are one of the important stakeholders of cittaslow practices, photographs of the district were taken as well as the interviews.

Çamardı district is located in the southeast of Niğde city center. The district, whose surface forms are quite rugged and mountainous, was established in a narrow valley. Although it is not very rich in forestry, it has fertile valleys, plains and plateaus. The history of the "transhumance culture", which developed in the plateaus that make up one third of the district's land, dates back to ancient times. Gardening and fruit growing are common on the banks of the Ecemiş Stream, which is one of the main streams of the district. The production of the town's famous "marble apple", cherry and organic strawberry production, which has become widespread in recent years, has an important place among the economic activities of the local people. In addition, hazelnut trees are seen intensively in the Maden district. The reason for this is that those who come from the Black Sea region for mining activities plant hazelnut seedlings in the gardens here.

The Aladağlar, which rises mostly in the Çamardı district, is the most suitable part of the Taurus Mountains for mountaineering, hiking and climbing. Demirkazık and Çukurbağ villages are the starting points of the most suitable routes for climbing. Another feature that brings Aladağlar to the fore is its living environments that will host many species with its altitude difference. Biodiversity and natural texture are largely protected in the district, which is very rich in terms of flora and fauna. All these features constitute the natural resources of the district tourism. Human resources of tourism, on the other hand, are cultural evidences created in the time period from the Early Bronze Age to the present. These evidences include structures such as mounds, necropolis areas, underground cities, castles, bridges, tombs, fountains and mosques. The Şipsi (Kaçamak) meal, known as the Circassian meal, is considered within the food culture of the district. This situation shows the effect on the food culture of the Circassians who came to the Ottoman lands from the Caucasus regions with the 1864 exile.

The Cittaslow movement sets out some standards and action plans to encourage the creation of quiet cities. Candidate cities are trying to implement them. The development of the tourism sector and the sustainable use of resources in Niğde Çamardı district are important for the cittaslow initiative, known as the local development model. In this process and when it comes to candidacy, the concept of ecotourism should be adopted.

As a result, tourism activities, which are an important potential in the district, should be brought to the fore in order to ensure economic continuity and benefit local development. Conservation of biodiversity, promotion and restoration of historical and cultural areas, sustainable distribution of products produced in rural areas can be implemented more effectively with the cittaslow candidacy.

KAYNAKÇA

- Aladağ, C., Akkuş A. (2002). Ecemiş Çayı Havzasının Jeomorfolojisi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 13. 7-19.
- Atalan, Ö., Süyük Makaklı, E. (2016). Cittaslow Hareketi ve Tarihsel Kentler, The Journal of Academic Social Science Studies, 1(42), 547-558.
- Coşar, Y. (2013). Yavaş şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları Ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Çelik, A. (2014) 19. yy Ortalarında Çamardı Nüfusu (1845 Tarihli, 3573-74 Numaralı Çamardı Nüfus Defteri) Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Eryaman, M. (2018). Şamardı (Çamardı) İlçesi Tarihi Üzerine, Dört Mevsim Niğde, 9 (24), 8-28.
- Ionel, D. O., (2012). The Concept of Slow City. <https://tr.scribd.com/document/88441111/Branding-The-Concept-of-Slow-City-Duta-Ovidiu-Ionel> (Erişim Tarihi: 20.10.2021).
- Gabriel, A. (1962). Niğde Tarihi, Ankara: Niğde Türk Kültür Derneği Yayınları.

- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Felsefe-Yöntem-Analiz, Seçkin Yayıncılık.
- Gürer, Ö. F. (2009). Niğde Kapadokya'nın Başkenti (Antik Çağ'dan Cumhuriyet'e), İstanbul: Maya Kitap.
- Karakaş Özür, N. (2016). Sakin Şehir/Cittaslow Hareketi ve Yerleşme Coğrafyası, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 37, 151-179.
- Karataş, A. Sözen, M. (2008). Memeliler, A. Karataş, A. Karataş & M. Sözen, içinde Aladağlardan Bolkarlar'a "Niğde'nin Biyolojik Çeşitliliği" (El Kitabı) Niğde: Niğde Çevre-Orman İl Müdürlüğü Yayınları No: 1.
- Kaptan, E. (1992). Anadolu'da Kalay ve Eski Yeraltı Kalay Madenciliği, Jeoloji Mühendisliği, Ankara, 40, 15-19.
- Knox, P. ve Mayer H. (2006). Slow Cities: Sustainable Places in a Fast World, Journal of the Urban Affairs Association, Greenwich, JAI Press, 321–334.
- Mayer, H. ve Knox, P. (2010) Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity, European Planning Studies, 18/10, 1545-1566.
- Niğde İli 2019 Yılı Çevre Durum Raporu, T.C. Niğde Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Niğde 2020. https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/icerikler/nigde_2019_-cdr-20200617150533.pdf (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- Turhan, S. (2005). Çamardı'nın Tarihçesi, Niğdemiz Dergisi, 43, 10-12. Başkent Niğde Vakfı.
- Şahin, Z. (2017). Aktüel Turizm Türü Olarak Cittaslow Organizasyonu, Türkiye ve Dünyadaki Örnekleriyle Cittaslow Faaliyetlerinin Pazarlanması Açısından Bir Swot Analizi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yüksel Özmen, Ş., Birsen, Ö. ve Birsen, H. (2016). Kentleşme Dinamiklerine Cittaslow Kentler Üzerinden Bakmak: Türkiye'deki Cittaslow Şehirleri Üzerine Bir Araştırma, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi, 24 (2), 9-22.

Güler, A. vd. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Teorik Çerçeve, Pratik Öneriler, 6 Farklı Nitel Araştırma Yaklaşımı, Kalite ve Etik Hususlar, Seçkin Yayıncılık.

Uzunuer, Y. (1999). Niteliksel Araştırma Yaklaşımı. A. A. Bir, içinde Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (s. 173-193), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Yener, K. A. (1988). Niğde Çamardı'nda Kalay Buluntuları, IV. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, Mayıs 20-24, Ankara, 17-28.

Özkarıcı, M. (2014). Türk Kültür Varlıkları Envanteri Niğde I-II, Ankara: Türk Tarih Kurumu.

İnternet Kaynakları

<https://www.cittaslow.org/> (Erişim Tarihi: 01.03.2022)

<https://web.archive.org/web/20130619162724/http://www.tdf.org.tr/news.asp?Action=Read&hid=2173> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)

<https://nigde.ktb.gov.tr/TR-215004/camardi.html> (Erişim Tarihi: 02.06.2022)

<https://www.camardi.bel.tr/fotograf-galerisi> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)

<http://www.camardi.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 08.06.2022)